

Terug in de tijd

Het museum was ooit de woning van een rijke koopman uit de late Barok. De weinig scrupuleuze handelaar had een kapitaal weten te vergaren, dat hij voor een deel had omgezet in bakstenen, glas en krullerig stucwerk. De rest was aan het weelderige, bijna decadente interieur besteed. Lynn werd niet moe dat interieur te bewonderen, maar Renee wilde ook de tuin zien, die achter de gebrandschilderde ramen lag.

- Is er wel een tuin? vroeg Lynn.

- Daarnet zag je toch een stukje? Onder de benen van de aartsengel Michaël.

- Volgens mij was dat Gabriël. Maar wat je zag, behoort misschien tot het perceel van de bureu.

Hiernaast zit een makelaar.

- Nee, rijke koopmannen uit die tijd pronkten graag met een mooie tuin, dus is er een tuin, zo simpel ligt dat.

- Je hebt trouwens gelijk, het was Michaël. Gabriël was die figuur bij de ingang.

- Bedoel je de portier? vroeg Renee.

- Nee, in de hal, daar zag je 'm met een prei in z'n hand door de lucht vliegen.

- Dat was een rol perkament.

- Whatever.

- Dat wist je, zei Renee.

- Wist ik dat?

- Omdat je begreep dat hij met een boodschap door de lucht vloog. Je begint je te vervelen. Laten we de tuin proberen te vinden.

Lynn wees naar een schilderij.

- Daar ligt ie, achter Eva. Ze begint net aan de lunch.

- Ik weet waar de tuin ligt. Ik weet alleen niet hoe we er moeten komen.

- In de afbeelding zit een poortje. Zie je dat? Adam loopt alvast vooruit.

- Ze worden verbannen, zul je bedoelen.

- Ja, waarom wil je eigenlijk de tuin in, terwijl het hier warm en droog is? Het is buiten nog behoorlijk mistig.

- Omdat ik graag mag tuinieren, dat weet je.

- Je wilt verbannen worden.

- Kom, we moeten nog een paar kamers. Als we dan niet in de tuin terechtkomen, gaan we weg.

De twee vriendinnen namen in een beschaafd tempo de volgende twee kamers. Ze wezen elkaar op de interessante details, bevoelden het meubilair, klopten op het behang en aanschouwden het alarmsysteem, per kamer een grijs kastje met een zwak rood lichtje.

- Dan zijn de schilderijen toch beter dan je zou vermoeden, zei Lynn, aangezien ze de moeite van het beveiligen waard zijn.

- Ik vermoed van wel. Het is niet allemaal Barok. Daarnet zag ik een Vlaamse primitief.

- Dan was dat de portier.

Renee schudde glimlachend nee.

- De koopman was een verzamelaar, dat maakt het interieur zo interessant. Anders zou je alleen maar het typische spul uit de Barok zien. De erven hebben er ook nog het een en ander aan toegevoegd.

Maar ik moet bekennen, als je een primitief ziet naast een Rubens, dan valt het toch een beetje tegen.

- Heel mooi, zei Lynn. Waarom is die deur eigenlijk dicht?

Ze wandelden van kamer naar kamer door de geopende tussendeuren, maar de eerstvolgende deur was gesloten. Renee luisterde aandachtig of ze iets kon horen.

- Ik hoor mensen praten. Misschien is dit deel voor het personeel. Dan kunnen we de tuin wel vergeten.

- Of, zei Lynn, het is de koopman met zijn gezin.

- De koopman met zijn gezin?

- Jawel.

- Die is al eeuwen dood.

- Goed, maar weten we dat wel zeker?

Renee voelde voorzichtig aan de klink. Er zat beweging in de deur.

- Hij is niet op slot, zei Lynn.

Voorzichtig deed Renee de deur verder open.

- Yep, voor het personeel, zei Lynn, die tafeltjes zag en bezoekers die zich te goed deden aan plakjes cake en warme drank.

Renee keek Lynn bevreemd aan.

- Het is de koffiekamer, zei ze. Nou ja, kunnen we tenminste wat te drinken nemen.

- Allemaal personeel, zei Lynn. Zie je die man daar bij de open deur, met die bakkebaarden? Dat is de koetsier.

- Hij lijkt me meer een gepensioneerd bankier. Wel vreemd, die bakkebaarden. Dat is toch al lang niet meer in de mode?

- We zijn terug in de tijd gegaan. Maar jij wilde me niet geloven. Hé, kijk eens!

Renee liep met Lynn mee. Het raam in een van de nissen stond wijd open.

- Et voilà, zei Lynn, die triomfantelijk naar de tuin wees. De Hof van Eden.

- Dus toch, zei Renee. Maar hoe komen we er nou? Ik zie daar een hoop mensen lopen, dus er moet ergens een ingang zijn.

- Vraag het die ijscoboer.

- Hè?

De verkoper van Italiaans ijs stond op een strategisch punt in de parkachtige tuin, niet ver van de ingang.

- Ik snap er niets meer van, zei Renee.

- Ik wel, zei Lynn. De tuin is overgegaan naar de gemeente. Het is nu een openbaar park. De ingang, die hadden we al gevonden.

- Je bedoelt, dit is het parkje waar we eerder voorbij liepen?

- Precies.

- Wat een sof.

- Ga even zitten, vriendin.

Ze namen plaats op de brede vensterbank, die tevens als bankje diende.

- Dat zit niet slecht, zei Lynn.

- Nee... zei Renee afwezig.

Lynn deed er verder het zwijgen toe. Ze keken het park in, waar het gras begon te dampen. De zon was nog steeds warm, in de vroege herfst, maar de mist die sedert de ochtend allengs vervaagde, leek weer te verdichten. Het was alsof de wandelaars - die zich beschaafd gedroegen, aangezien vele generaties vanuit de omringende historische gebouwen op hen neerkeken - over het gras en de paden zweefden, terwijl de zon de wassende mist goudgeel kleurde. Beide vriendinnen werden getroffen door het bijzondere tafereel.

- Terug in de tijd, verzuchtte Renee.

Lynn knikte en keek de kamer rond, waar keurig gekout werd. De gepensioneerde bankier rukte een van zijn bakkebaarden af. Lynn keek weer naar buiten.

- Ik zou hier uren kunnen zitten, zei Renee.

- Wil je een kopje thee, of koffie?

- Nou, graag, zei Renee. Doe mij maar een koffie.

- Komt voor elkaar.

Lynn liep naar de brede tafel voor de schouw, waar twee vrouwen van middelbare leeftijd met beheerste gebaren drank en cake uitdeelden.

Tegen betaling, zag Lynn. Ze las een plakkaat dat achter de tafel hing.

- Dag, mevrouw, zei ze vriendelijk. Ik zie dat we net te laat zijn.

- Hoe bedoelt u? vroeg de vrouw tegenover haar, die twee rode vlekken bij wijze van rouge op haar krijtwitte jukbeenderen had gestempeld.

- Nou, de historische ochtend. Iedereen was verkleed, als ik het goed begrijp?

- O, dat. Ja, het was heel leuk. Wel een beetje nat. Maar er is ook een middagprogramma. Dadelijk komt er nog muziek in de tuin.
- Muziek? In stijl, neem ik aan?
- Dat weet ik niet. Daar heb ik geen verstand van.
- Ach, zei Lynn, we horen het vanzelf wel. Mag ik van u een koffie en een thee?
- Geen cake?
- Wij zijn niet zo'n liefhebbers van cake.
- De opbrengst is voor de vereniging.
- In dat geval betaal ik met genoeg twee stuks cake, die u aan de eerste de beste liefhebber mag schenken.
- Ja, maar we hebben die zelf gebakken. Wilt u niet proeven?
- Het is toch voor het goede doel? Dan geef ik u het geld en de zaak is geregeld.
- Toevallig is dit wel mijn cake, zei de vrouw beledigd.
- Weet u wat? zei Lynn. Geeft u mij maar een koffie, een thee en twee stuks cake.
- Da's goed. Wilt u er een vorkje bij?
- Nee, we schuiven het zo naar binnen, dank u.

Even later overhandigde Lynn de koffie aan Renee. De twee schoteltes met cake zette ze op de vensterbank, tussen hen in. Ze nam een slokje van haar thee en zuchtte behaaglijk.

Renee rukte zich los van het betoverende beeld en keek omlaag.

- Cake?
- Jij eet cake, zei Lynn.
- Ik ben anders niet zo...
- Jij eet cake.
- O, goed.
- Heel fijn.

Het park was ongetwijfeld niet meer origineel. In de voorbije eeuwen was er een en ander vertimmerd aan het prieel, mogelijk was er oorspronkelijk niet eens een prieel, en de fontein in het midden leek van beton. Maar het geheel was nog steeds mooi, dromerig mooi, en met de golvende mist en de gouden gloed, zou je minder fraaie plekken kunnen verzinnen om cake te moeten eten.

- Goffedomme, zei Renee, die de droge cake niet weg kreeg en met afgrijzen brokjes en kruimels langs haar blouse omlaag zag rollen.
- Dat is geen taal voor een dame, zei Lynn.
- Je hunt... Ze slikte moeizaam en probeerde het nog eens. Je kunt de pot op.
- Is ie niet heerlijk? Mmm... zei Lynn, terwijl ze ter illustratie met een hand langs haar oor wapperde.
- Hoe kom je er in godsnaam op om cake te nemen? Je weet dat ik een hekel aan cake heb.
- Zoals je ziet, offer ik mezelf ook op. Het is voor een goed doel.
- Ik heb je anders nog geen hap zien nemen.
- We zijn niet allemaal zo egoïstisch. Ik bewaar het voor de vogeltjes, die hebben het al moeilijk genoeg.

Renee sloeg gebelgd de restanten cake van haar kleding af, nam gretig een slok koffie en keek toen weer naar buiten.

- Ik ga hier voorlopig niet meer weg.
- Het is wel aardig, maar het moet nou ook weer niet te lang duren, zei Lynn. Overigens, ik zie dat de muziek arriveert.

Renee volgde haar blik. Niet ver van het open raam af posteerden zich vier jongemannen en een tengere jonge vrouw. Ze waren historisch gekleed en zwaar bepakt. Volledig behangen met koffers en standaarden hadden zij enige tijd nodig, voor hun uitrusting was gemonteerd, geplaatst en beproefd. Een muziekstandaard bleek wankel te staan, maar de meest potige van de jongemannen loste dit op door de stalen poten in het gras te rammen.

- Wat leuk, had Renee inmiddels gezegd. En ook: wat een verrassing. Wat zouden ze gaan spelen? Wordt het klassiek?
- Eens even kijken. Ik zie vier trombones en een tuba. De kleding die ze dragen is uit de barok... Nee,

geen idee. Het kan nog alle kanten op.

- Dit is perfect, zei Renee. Dat schitterende park, een knus bankje en dan de bedienden in livrei, die een serenade komen brengen. Ik voel me bijna de vrouw des huizes.

Lynn keek vluchtig naar de open deur achter de bankier, die waarschijnlijk rechtstreeks naar de ingang van het museum leidde. Ze waren via een omslachtige route in de koffiekamer terechtgekomen.

- We zullen zien, zei Lynn. De vluchtroute heb ik in ieder geval al gevonden.

- Wat heeft zij eigenlijk aan? vroeg Renee.

Lynn bestudeerde de jurk van de tengere muzikante.

- Een jurk, meer weet ik niet. Ik heb die net nog gezien op een schilderij. Maar hoe het heet...

- Nu je het zegt, dat is dezelfde jurk als op het schilderij van de dochter van de koopman. Wat een toeval.

- Ja, maar weten we wel zeker dat het toeval is? zei Lynn.

- Begin je nu weer?

- Het is toch geheimzinnig? En dan dat park. Het waait nauwelijks, de mist gedraagt zich vreemd.

Alsof we op de grens zitten van onze werkelijkheid.

De muzikanten namen hun instrument ter hand. Tot verbijstering van de vriendinnen tilde de muzikante de tuba op. Ze kuste het mondstuk een paar keer en wachtte daarna op het teken. Een van de mannen telde af. Hij kon blijkbaar bij de openingsmaat gemist worden. Vanaf de tweede maat blies hij mee.

- Haydn, zei Lynn. Zonder twijfel.

- Dat kind... ze hangt half achterover.

- Zo'n tuba weegt wat.

- Dit is bijna surreëel. Ik vergeet dit nooit meer.

Lynn knikte en luisterde in haar hoekje van de nis naar de muziek, die haar deed denken aan een trio van Haydn, bewerkt voor blazers.

Het was inderdaad een merkwaardig tafereel. Het sprookjesachtige park, de historische kleding, de tengere muzikante met het grote instrument.

Dit zie je, dacht Lynn, als je droomt. Je loopt in het verleden rond, al is er een zekere verwevenheid met het heden. Het lijkt een mooie, ontspannen droom, tot je beseft dat de mensen die je in dat verleden ontmoet, in het heden al vele jaren dood zijn. En dan begint de nachtmerrie. Vlees druipt van de botten, een vreselijke stank giert door het landschap en een rottend lijk wil met je dansen.

Ze keek naar de vrouw achter de brede tafel, met haar rode konen in een krijtwit gezicht.

Het is net een zombie, dacht Lynn. Een ondode.

Renee genoot van de muziek. Ze leek weg te dromen op de ronde klanken van het zacht aangeblazen koper.

- Misschien moeten we maar gaan, zei Lynn.

- Ssst...

Ze keek naar de bankier, die inmiddels beide bakkebaarden had verwijderd. Hij staarde zomaar wat voor zich uit, tot hij merkte dat Lynn in hem geïnteresseerd was. Langzaam draaide hij zijn hoofd, terwijl hij als in een grijns zijn rottende tanden ontblootte.

- We gaan, Renee.

- Ben toch stil. Hoezo, we gaan? Het wordt steeds mooier.

- Dat denk je maar. We gaan, lekker naar buiten, naar het plein, waar de auto's zijn.

De bankier stond kreunend op en zette zich traag in beweging.

- Renee, kom op.

De zombie kwam ondertussen achter de tafel met drank en cake uit. Ze schommelde met een starende blik op de vriendinnen af.

- Renee, schiet verdomme op. We gaan.

- Wat heb jij toch? Je verpest het helemaal. Voel je je niet goed?

- Precies, dat is het, zei Lynn. Ik moet naar buiten, ik voel me niet lekker.

- Zeg dat dan, zei Renee, die meteen opstond en Lynn bij een arm nam. Ze haastten zich naar de open deur, schoten onderweg langs de vrouw, ontweken de bankier en liepen via de entree, die inderdaad

achter de deur bleek te liggen, naar buiten, naar het plein, waar Lynn bijna een bus omarmde.

- Kijk uit, idioot! riep Renee, die Lynn net op tijd wegtrok.

- Jezus...

- Waar ben jij mee bezig? Wat was dat nou?

- Niets, niets. Het gaat alweer. Die man met de bakkebaarden was met mij aan het flirten.

- En daarom moesten we meteen weg?

- Jij zag niet wat ik zag. Maar het gaat nu wel weer.

- Zeker weten? vroeg Renee bezorgd.

- Ja, hoor. Het gaat prima met me.

- Je hebt me wel laten schrikken. Wat doen we nu? Wil je naar huis?

- Naar huis? Geen sprake van, zei Lynn.

- We gaan verder?

- We gaan verder. Wat hebben we nog meer op ons lijstje staan? Pfoe...

Renee nam haar vriendin even achterdochtig op en opende toen haar schoudertas. Ze trok een dichtgevouwen folder tevoorschijn.

- Eens kijken, zei ze, terwijl ze het blad openvouwde. Een rondleiding door de kerkers van het oude stadhuis... Kunnen we doen.

- Nee, liever niet.

- O... Dan de kapel van het Heilige Bloed?

- Nee.

- Ook niet... Ze hebben hier een diamantmuseum.

- Da's gewoon een winkel met een extra vitrine en een aangeklede pop. Ik heb daar foto's van gezien. Is dat alles?

- Op een historisch kerkhof na. Je raadt nooit wie daar begraven ligt.

- Iemand die wij kennen? Een beroemd kunstenaar, misschien?

- Mis. Onze koopman. Die heeft daar een grafkamer. Waarschijnlijk ligt zijn hele familie er, dochter inclus. Ze zal wel in haar mooie jurk begraven zijn.

Lynn nam het lijstje van haar over, las het vluchtig door en verscheurde het.

- Zo, zei ze tegen haar verbouwde vriendin, en nu gaan we een pilsje drinken. Zie jij ergens een modern café liggen? Zoek maar naar nieuwbouw.

- Daar ligt wel een oude herberg, zei Renee en ze wees naar een pand aan de oostelijke zijde van het plein. Zo te zien is het nog in originele staat. Zie je die kleine ruitjes?

- Aha, zei Lynn, terwijl ze in tegenovergestelde richting wees. Café Apollo. Lijkt me een prima adres. Ga je mee? Ze hebben er plastic rotanstoelen op het terras, als ik me niet vergis, en binnen staat een TV te flikkeren. Het kan niet beter.

Renee krabde even aan haar neus en besloot toen achter Lynn aan te lopen. Die was reeds onderweg naar de ingang van het foelieijke café. De papiersnippers gooide ze achteloos opzij.

- Ik snap het niet, zei Renee. Maar ik zal wel wat gemist hebben.

- Dat geeft niet, zei Lynn.

- Dat café... Normaal zou je er niet dood gevonden willen worden. Nu blijkt wel.

Lynn hield dezelfde snelheid aan, maar ze draaide zich om en liep in de richting van de parkeerplaats, waar zij enkele uren tevoren de cabrio van Renee hadden gestald.

- Laten we maar naar huis gaan, zei ze, terwijl ze Renee passeerde. Ik heb eigenlijk geen dorst.

- Het gaat echt niet goed, hè?

- Veel te goed.

- Heb je weer een van je beruchte nachtmerries gehad?

Inmiddels haastte Renee zich naast haar vriendin voort.

- Wist je, zei Lynn, dat ze vandaag een historische ochtend hebben gehouden in het huis van de koopman?

- Nee, dat wist ik niet. Wat jammer dat we dat gemist hebben.

- Ik zag het op een poster staan. De bankier met de bakkebaarden heeft blijkbaar meegedaan. Het zijn nepbakkebaarden. Hij had ook z'n tanden zwart gemaakt, je weet wel, omdat ze vroeger zo'n slecht

gebit hadden.

- Bah, wat smerig. Maar het moet toch een interessant gezicht zijn geweest.
 - Zeg dat wel. Een van de vrouwen in de kantine had nog de ouderwetse schmink op. Een krijtwit gezicht en vuurrode rouge.
 - Dat lijkt me niet juist. Ik kan me geen periode herinneren, waarin de mannen bakkebaarden droegen en de vrouwen zich zo opmaakten. Heb je het wel goed gezien?
 - Jawel, maar de muzikanten in het park droegen kleding uit de Barok en ze speelden classicistische muziek. Blijkbaar nemen ze het niet zo nauw. Trouwens, die jurk, van de muzikante, die is van het schilderij. Ik bedoel, ze hebben die gewoon nagemaakt. Het was het beste voorbeeld dat ze hadden, daarom droeg de muzikante dezelfde jurk als de dochter van de koopman.
 - Lijkt me logisch, zei Renee. Misschien hebben ze gewoon alle stijlperiodes willen uitbeelden, die in de verzameling voorkomen. Wat een zonde dat we vanmorgen niet zijn gegaan. Stel je eens voor, dat park, het oude huis en dan historische kledij... Het is net alsof je terug gaat in de tijd.
 - Ik ben er niet rouwig om.
 - Zou jij niet door de tijd willen reizen?
 - Geen sprake van, zei Lynn. Als je naar het verleden gaat, ontmoet je mensen die in het heden dood zijn. Als je naar de toekomst reist, ben je zelf dood. Je reist niet door de tijd, je reist door de onderwereld. Je ploegt het kerkhof om. Laat mij maar hier, in het heden, waar elke minuut van de levenden is.
 - Je zou eens een slaapmiddel moeten proberen. Ik heb ergens gelezen, dat je niet droomt als je een slaapmiddel gebruikt.
 - Wat ik nodig heb, is meer heden. Zet dadelijk de airco maar aan. En de navigatie. Doe de ramen een paar keer omlaag en omhoog. Ik wil het gezoem van servomotoren horen. En je dak, dat wil ik ook zien bewegen.
 - Dan heb ik een beter idee. Je mag m'n iPod lenen.
 - Wat heb je er op staan?
 - Nogal veel oude muziek. Bijvoorbeeld een Gregoriaanse dodenmis.
- Lynn schoot in de lach. Ze bleef staan, wilde Renee terechtwijzen, maar die hield zich onnozel. Lynn schudde nee en liep lachend verder.
- We kunnen langs het historische kerkhof rijden, stelde Renee met een glimlach voor.
 - Nee, dank je. Een slaapmiddel, zei je? En dan droom je niet?
 - Misschien.
 - Wie weet. Ik zal het eens proberen.
 - Doe dat, vriendin. Doe dat.